

Gergő bá emberemlékezet óta kereskedő volt a piacon. A piacunkon, ahogy magunk között hívtuk. A mi boltunkkal szemben állt az övé. Mit állt, terebélyesedett, messze kimagaslott a többi közül. A pultjai minden évszakban gyönyörűen megpakolva roskadoztak azoknak a gyümölcsöknek és zöldségeknek a súlya alatt, amiknek épp szezonja volt. Augusztus lévén, az eltenni való paprika és paradicsom volt a befutó, a kovászolni való uborka, no és persze alma minden mennyiségben. Gergő bá jó bő nyállal megköpdöste az almákat, aztán alaposan áttörölgetve őket, egyenként rakosgatta egymásra, egész addig, míg akkora halom nem keletkezett belőlük, hogy ő maga sem látott már ki mögüle. Nagydarab, tagbaszakadt ember volt, és folyton kiabált. Félelemmel vegyes tisztelet övezte a környéken. Beszéltek, hogy fiatal korában gyakran eljárt a keze, s időnként, ha valaki felbőszítette, még most, hatvanévesen sem volt rest lekeverni az illetőnek egy jókora nyaklevest. A felesége, Ilonka néni, kicsi, kerek asszony, együtt dolgozott Gergő bával évtizedek óta. Szülni is a pult mögül ment, mindkétszer. Gyerekeik már felnőttek, azonban egyiküknek sem akaródzott átvenni a szülőktől az üzletet, főtt is Gergő bá feje emiatt rendszeren, sokszor panaszkodott, amikor munka után valamelyik kocsmában engedte ki a fáradt gőzt. Minket, gyerekeket szeretett, mindig adott valamit, valahányszor elmentünk a pultja előtt. Hanem a vevőkkel már koránt sem volt ilyen kedves. Ha válogatni szeretettek volna, vagy uram bocsá' arra vetemedtek, hogy visszavigyék az árut, mert nem tetszett, amit kaptak, Gergő bá éktelen haragra gerjedt, és olyan vehemenciával hordta le őket, hogy hanyatt-homlok menekültek. Hiába próbálta csitítani Ilonka néni, nem segített ilyenkor semmi. Gergő bá torkából úgy zubogtak a trágárabbnál trágárabb szavak, mintha csak tüzet, akarom mondani, káromkodásokat okádó sárkány lenne. A nyolcvanas évek elején jártunk. Akkoriban még így mentek a dolgok. Persze a felügyelőség olykor-olykor kilátásba helyezett Gergő bának egy-egy figyelmeztetést, ha már nagyon sok volt a panasz, ám ezek valahogy mindig elsikkadtak.

Szergej, a piac egyetlen csövese is farkasszemet nézett időnként Gergő bával, amikor a nap végén megpróbált elemelni valamit a pultról, és szentül hitte, hogy az öreg nem veszi észre. Legtöbbször tévedett, s ilyenkor Gergő bá jól megkergette, ám miután alaposan megfuttatta, hagyta, hadd menjen. Szergej valamikor segédmunkás volt, de mostanra már úgy elitta az eszét, hogy csak szánalomból kapott néha munkát. Hatvan körül járhatott ő is, bár rozzant állapota miatt csak becsülni lehetett a korát. Mesélték, hogy fiatalon harcolt a második világháborúban, rebesgettek olyasmit is, hogy hadifogoly volt, ezért ragadt rá ez a fura név, és tény, hogy egész jól beszélt oroszul. Már amikor beszélt, mert legtöbbször csak artikulátlanul gügyögött, röhögött, jól elszórakoztatva magát.

- Meghülyült ez a háborúba! – vetette oda Gergő bá, majd, nyomatékat adva általa roppant bölcsnek vélt megállapításának, kiköpött egyet a pultja elé. Szergej afféle vásári látványosságnak számított egy olyan korban, amikor – elvileg – nem léteztek csövesek. Pedig ő ott csövezett a piacon, a kútnál mosdott, és papírbódéban aludt. Hogy télen hol szállásolta el magát, azt senki nem tudta, de amíg az időjárás engedte, a szabad ég alatt töltötte az éjszakákat. Egy szombati napon, ami éppen úgy indult, mint a többi, Szergej megint Gergő bá pultjánál sündörgött. Az öreg egy fa széken ülve bóbiskolt, elnyúlt, barna sapkáját a homlokára húzva. Szergej kinézett magának egy szép piros almát, s már nyúlt volna utána, mikor Gergő bá olyan gyorsasággal, amit bármelyik fiatal megirigyelhetett volna, váratlanul felpattant a székeről, és légycsapójával – merthogy az is volt neki - akkorát húzott Szergej kezére, hogy az menten belejajdult.

- Mész onnan, az anyád úristenit, te bűdös tolvaj! – kiabálta öblös hangján Gergő bá, és újfent tanúbizonyságot téve fürgeségéről, az ijedében eliszkoló Szergej nyomába eredt. Úgy futott a szerencsétlen csöves után, mintha az élete múlna azon az egy szem almán, amit Szergej végül nem is vett el. Hiába kiabálta Ilonka néni, hogy ugyan hagyd már azt a szegény embert, hiszen nem lopott el semmit, az öreg őrjöngve, vérben úszó szemekkel, egy gepárd kitartásával üldözte a másikat, aki a kora és az évek óta tartó italozás ellenére szintén meglepően gyorsan szaladt. Hanem pár perc múlva Szergej feladta, és lazított a tempóján. Gergő bá ekkor, tőle szokatlanul, rávetette magát, mint egy oroszán a vergődő antilopra, és ütni, rúgni kezdte. Püfölte, ahol érte. Szergej meg sem próbált védekezni, csak állta az ütések, és jajgatott. Mi, gyerekek komolyan attól féltünk, hogy ez az őrült még megöli. Úgy kellett leszedni róla. Miután Gergő bá prüszkölve-köpködve, válogatott káromkodások közepette otthagya a szerencsétlen, alaposan eltángált Szergejt, odamentünk hozzá, és megpróbáltuk lábra állítani. Apám emelte fel a földről, egy másik férfival együtt megfogták, és odavitték a kúthoz, lemosni róla a vért és a port. Úgy-ahogy rendbe szedték, és úgy tűnt, nincs is komolyabb baja az ijedtségen, a megaláztatáson, és néhány kisebb sérülésen túl. Akkor ránk nézett, élénken világító, kék szemeivel, és csak ennyit mondott: köszönöm. Azzal elment.

Attól a naptól kezdve senki nem látta. Eltűnt, mintha a föld nyelte volna el. Ha hiányoltuk is őt néhányan, az élet zötyögött tovább, nem töprengtünk azon, mi lehet vele. Gergő bá is éppen olyan volt, mint a verés előtt. Ugyanúgy pöffeszkedett a boltjában, és zargatta a vevőket, rendre utasítva őket, ha kellett, ha nem. Egyik nap azonban észrevettem, hogy reggel óta szinte egy szót sem szólt. Meleg nyárvégi nap volt, az iskola még nem kezdődött el, ott időztem hát a piacon, volt alkalmam megfigyelni az öreget. Máskor alig lehetett leállítani, állandóan beszélt, vagy kiabált, vagy kiabálva beszélt. Mivel nem csak nekem tűnt fel a dolog, megkérdeztük Ilonka nénitől, vajon mi lelte a férjét. De ő sem tudott magyarázatot adni, annyit mondott, hogy semmi olyasmi nem történt, ami miatt az urának csendben kellene lennie. Ahogy teltek a napok, Gergő bá, a szótlansága mellett mintha fogyni is kezdett volna. Korábban nagy, kerek, pirospozsgás arca megsárgult, beesetté vált. Lábai elvékonyodtak, tekintélyes pocakja eltűnt. Olyan hirtelen és szembetűnő volt a változás, hogy Ilonka néni úgy döntött, ezúttal a kezébe veszi az irányítást, és elviszi az urát orvoshoz. Vizsgálatok sora következett, beutalók tömkelegével. De egyik orvos sem tudott megállapítani semmit. Azt mondták, nincs szervi baja. Senki sem értette, mi történik Gergő bával, ő sem. Üveges szemekkel meredt maga elé a pultja mögött, ha éppen nem valamelyik orvosnál ült. Ilonka néni egyre kétségbeesettebb ábrázattal gyúrta a mindennapokat, folyton azt mondogatta, legalább tudná, mi baja a férjének, úgy könnyebb volna.

Egy álmos, őszi napon aztán meghalt Gergő bá. A kórság, amiről senki sem tudta, micsoda, két hónap alatt elvitte. A temetésen majdnem az egész piac ott volt. Ha nem is szerették Gergő bát, azért megadták neki a végső tiszteletet. Ilonka néni szípgogva hálálkodott, amiért ilyen szép számban búcsúztatták a férjét.

- Nem volt ő rossz ember! – hajtogatta, ahogy leengedték a koporsót a földbe. Amikor a pap elkezdte a mondókáját, hirtelen megláttam egy furcsa alakot. A tömegtől távol, jobb vállával egy fának dőlve álldogált. Szergej volt, tiszta ruhában, frissen borotvált arccal. A világító kék szemeiről ismertem meg. És a piros almáról, amit a kezében tartott.